

ЗАНЯТТЯ № 12

Тема: Основні симптоми та синдроми при захворюваннях нирок. Проміжний контроль засвоєння знань з синдромів травної і сечовидільної систем.

1. Актуальність теми: захворювання органів сечовиділення відзначаються великим поліморфізмом клінічних симптомів і синдромів. Нерідко вони мають прихований перебіг, а діагностика їх можлива лише за умови відповідного лабораторно-інструментального обстеження. Рання й правильна діагностика захворювань органів сечовиділення є особливо важливою, оскільки більшість з них у разі несвоєчасного розпізнавання призводить до ниркової недостатності, яка загрожує життю людини. Отже, оволодіння діагностикою найчастіших синдромів захворювань органів сечовиділення є надзвичайно актуальним завданням студентів під час вивчення пропедевтики внутрішніх хвороб.

2. Навчальні цілі заняття:

Знати:

- анатомію нирок і сечовивідних шляхів;
- фізіологію сечовиділення;
- патологічну анатомію сечовидільної системи й патологічну фізіологію сечовиділення;
- методи клінічного обстеження хворих із захворюваннями сечовидільної системи;
- діагностичне значення лабораторних та інструментальних методів обстеження хворих при патології органів сечовиділення;
- симптоматика захворювань органів сечовиділення;
- основні принципи невідкладної медичної допомоги при патології органів сечовиділення (напад ниркової кольки, гіпертонічна криза, напад серцевої астми, еклампсія).

Вміти:

- зібрати анамнез;
- провести загальний і детальний огляд хворих з патологією органів сечовиділення;
- провести пальпацію живота, зокрема нирок;
- оцінювати результати лабораторних досліджень крові та сечі при патології органів сечовиділення;

- виявлені симптоми патології сечовиділення групувати у відповідні синдроми;
- підготувати хворих до діагностичних процедур;
- надавати невідкладну допомогу при загрозливих станах, пов'язаних з патологією сечовидільної системи.

Оволодіти:

- навичками самостійного клінічного обстеження хворих з основними синдромами патології органів сечовиділення;
- інтерпретацією даних лабораторних та інструментальних методів обстеження хворих із захворюваннями сечовидільної системи;
- навичками розпізнавання симптомів та синдромів даної патології.

3. Виховна ціль: пов'язана з формуванням високого професіоналізму, професійної відповідальності та деонтологічних принципів у студентів, з пропагуванням новітніх досягнень вітчизняних вчених у нефрології, зокрема в проблемі лікування гострої та хронічної ниркової недостатності, пересадки нирок.

4. Міждисциплінарна інтеграція:

Попередні дисципліни:

- мікробіологія;
- нормальна анатомія;
- нормальна фізіологія;
- патологічна анатомія;
- патологічна фізіологія;
- променева діагностика;
- медична психологія.

Наступні дисципліни:

- внутрішні хвороби;
- хірургія;
- клінічна імунологія;
- ендокринологія;
- епідеміологія;
- інфекційні хвороби;
- загальна гігієна;
- поліклінічна справа;

- сімейна медицина;
- функціональна діагностика;
- фармакологія;
- соціальна медицина, економіка та організація охорони здоров'я.

Внутрішньопредметна інтеграція:

- методи обстеження хворих із захворюваннями органів сечовиділення;
- методи обстеження хворих із захворюваннями органів кровотворення;
- синдроми захворювань серцево-судинної системи;
- синдроми захворювань печінки і жовчних шляхів;
- синдроми захворювань ендокринної системи;
- синдроми захворювань органів кровотворення;
- дифузні захворювання сполучної тканини;
- алергози.

5. Зміст теми заняття:

1. Основні клінічні синдроми патології органів сечовиділення.
 - 1.1. Сечовий синдром.
 - 1.2. набряковий синдром.
 - 1.3. Нирковий гіпертензивний синдром.
 - 1.4. Ниркова еклампсія.
 - 1.5. Гостра ниркова недостатність.
 - 1.6. Хронічна ниркова недостатність.
 - 1.6.1. Класифікація.
 - 1.6.2. Уремична кома.
 - 1.7. Синдром ниркової кольки.
 - 1.8. Нефритичний синдром.
 - 1.8.1. Основні клінічні симптоми і синдроми при гломерулонефриті.
 - 1.8.2. Особливості сечового синдрому при гломерулонефриті.
 - 1.9. Нефротичний синдром.
 - 1.9.1. Основні причини виникнення нефротичного синдрому.
 - 1.9.2. Клінічна картина.
 - 1.9.3. Лабораторні методи обстеження хворих з нефротичним синдромом.
 - 1.10. Ниркова колька.
 - 1.11. Гіпертонічна криза.
 - 1.12. Напад серцевої астми і набряк легень.

- 1.13. Ниркова еклампсія.
- 1.14. Поняття про гемодіаліз.

6. План та організаційна структура заняття:

Підготовчий етап (10 % часу)

1. Організація заняття.
2. Визначення навчальних цілей та їх мотивація.
3. Контроль вихідного рівня знань.

Основний етап (75 % часу)

1. Самостійна робота студентів у палатах: розпитування тематичних хворих, загальний і детальний огляд, повне обстеження по системах органів.
2. Розбір результатів самостійної роботи студентів.

Студенти доповідають викладачу в присутності всієї групи анамнез та дані фізичного обстеження призначеного для курації хворого з основними синдромами захворювань сечовидільної системи, відзначаючи найбільш характерні прояви даної патології.

3. Проміжний контроль засвоєння знань з синдромів травної і сечовидільної систем.

Заключний етап (15 % часу)

Контроль і корекція рівня професійних вмінь і навичок. Аналіз результатів проміжного контролю засвоєння знань з синдромів травної і сечовидільної систем.

Контрольні питання:

1. Діагностичні критерії нефритичного синдрому.
2. Клінічні прояви та діагностичні критерії нефротичного синдрому.
3. Механізм виникнення артеріальної гіпертензії при захворюваннях сечовидільної системи.
4. Ниркова еклампсія, невідкладна допомога при ній.
5. Гостра ниркова недостатність: причини, клініка, стадії.
6. Які основні клінічні ознаки хронічної ниркової недостатності?
7. Стадії хронічної ниркової недостатності.
8. Як змінюються показники функціонального стану нирок при хронічній нирковій недостатності.
9. Причини та клінічні прояви хронічного пієлонефриту.
10. Симптоматика амілоїдозу нирок.
11. Що таке вторинно зморщена нирка?
12. Ниркова колька та принципи невідкладної допомоги при ній.

Підведення викладачем підсумків заняття.

Домашня самопідготовка:

1. Основні синдроми ураження сечової системи. Гломерулонефрит. Пієлонефрит. Амілоїдоз нирок. Сечокам'яна хвороба.
2. Критерії оцінки функції нирок. Гостра і хронічна ниркова недостатність.
3. Діагностичне значення загального аналізу сечі.
4. Проба сечі за Зимницьким. Діагностичне значення.
5. Аналіз сечі за Нечипоренком. Діагностичне значення.
6. Визначення швидкості клубочкової фільтрації.

Література:

1. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 5-е вид., виправл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – С.404–442.
2. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 3-є вид., виправл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – С.404–442.
3. Основи внутрішньої медицини: Пропедевтика внутрішніх хвороб /Децик Ю.І., Яворський О.Г., Нейко Є.М. та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 2-е вид. – К.: Здоров'я, 2004. – С.371–407.
4. Яворський О.Г., Ющик Л.В. Пропедевтика внутрішніх хвороб у запитаннях і відповідях. К.: Здоров'я, 2003. – 46–138, 173–235 пит. (сечовидільна система)
5. Пропедевтика внутрішніх хвороб /Децик Ю.І., Нейко Є.М., Пиріг Л.А. та ін.; за ред. проф. Ю.І.Децика. – 1-е вид. – К.: Здоров'я, 2000. – С.361–370, 384–408.
6. Яворський О.Г. Навчальний DVD-фільм «Пальпація, перкусія, аускультация». Українською й англійською мовами. – 2005.
7. Яворський О.Г. Схема історії хвороби (для студентів III курсу). – Львів, 1992. – 16 с.
8. Новосад А.Б., Буфан М.М., Короткий В.В. Навчальна історія хвороби. Методичні вказівки для студентів III курсу медичного факультету. – Львів, 2019. – 20 с.
9. Короткий В.В., Новосад А.Б. Комп'ютерні тести з пропедевтики внутрішніх хвороб. – Київ: Здоров'я, 2001. – с. 120-126.